Gemeente Utrecht

2026

TRANSCRIPTIE VERSLAG VERKENNER 8 APRIL 2026

4e vergadering – 08-04-2026

Vergadering van de gemeenteraad, gehouden op 8 april 2026 om 19:30 uur.

Voorzitter: Sharon Dijksma

Aanwezig zijn de leden: Maarten van Heuven (Partij vd Dieren), Stevie Nolten (BIJ1), Bert van Steeg (CDA), David Bosch (UtrechtNu!), Nina Bodnárová (Forum voor Democratie), Venita Dada-Anthonij (D66), Robert Biever (Stadsbelang Utrecht), Tess Meerding (VVD), Derk van Bergen (ChristenUnie), Mahmut Sungur (DENK), Sharon Dijksma (Voorzitter), Speaker 9, Linda Voortman (GroenLinks-PvdA), Mika Raterman (JA21), Mahaar Fattal (GroenLinks-PvdA), Gert Dijkstra (EenUtrecht), Lars van Rooij (Student & Starter), Charlotte Passier (Volt)

Afwezig is het lid: x

Aanwezig zijn de wethouders:

Griffier: Miguel Israel

Opening van de vergadering.

Sharon Dijksma (voorzitter) **[00:19:47]:**

Goedenavond. Ik open deze vergadering van harte welkom bij de bespreking van het verslag van de Verkenner. En ook de mensen die thuis meekijken en meeluisteren, die heet ik natuurlijk van harte welkom. De eerste fase om te komen tot een nieuw college is afgerond. En dat betekent dat u vorige week het verslag van de verkenner heeft ontvangen. En het is de bedoeling dat mevrouw Ploumen vandaag deze toelicht aan de gemeenteraad. En mijn voorstel is, zij is onze gast, dat zij gewoon de gelegenheid krijgt om haar toelichting te doen zonder interrupties. En dan kunt u daarna de mogelijkheid gebruiken om haar verduidelijkende vragen stellen over haar

verslag en dan is er nog een agenda punt dat is agenda punt 3 en daar krijgt u de mogelijkheid om uw duiding te geven en zaken mee te geven aan de onderhandelende partijen voor een volgende fase en hier is natuurlijk ook onderling debat mogelijk en aan het einde van het debat formuleer ik de conclusie of de door mevrouw Ploumen geadviseerde fracties inderdaad met elkaar gaan onderhandelen Is dat tot nu toe duidelijk? Ik denk het wel. Dan kom ik allereerst bij agenda punt 2. En dat betekent dat wij nu een toelichting gaan krijgen op het verslag door de verkenner. En nodig ik mevrouw Lilianne Ploumen van harte uit om een toelichting te geven op haar verslag. Het woord is aan mevrouw Ploumen.

Lilianne Ploumen (Verkenner) **[00:21:34]:**

Dank u wel, voorzitter. Goedenavond allen. Dank voor de gelegenheid om een korte toelichting te kunnen geven op de verkenning die ik in opdracht van u heb uitgevoerd naar de mogelijke samenwerkingen voor een nieuwe bestuursperiode in uw gemeente. Latik ik allereerst iedereen met alle fracties met wie ik een gesprek heb gehad bedanken voor hun komst, voor hun hartelijkheid en voor hun openhartigheid. Dat heeft zeer geholpen bij het duiden van deze verkenning. Na het duidingsdebat dat u had, heb ik alle fracties uitgenodigd voor een gesprek. En ik heb ervoor gekozen om te starten met de gesprekken met de kleinste fracties en te eindigen met de grootste fracties. Dit vanwege uw bijzondere verkiezingsuitslag met tien verkozen eenpersoonsfracties die nadrukkelijk ook in de verkenning betrokken moeten zijn, wat mij betreft. In de gesprekken die ik heb gehad met de lijsttrekkers, u bent hier alle aanwezig, heb ik hen gevraagd welke rol zij zien voor hun eigen fractie, welke partijen naar hun, naar uw mening, met elkaar moeten samenwerken in deze raadsperiode en welke samenwerkingsvorm hun voorkeur heeft. Ook hebben we besproken wat de lijsttrekkers zien als de belangrijkste inhoudelijke thema's voor de komende bestuursperiode en daarmee ook voor de onderhandelingen. Uit de voorjaarsnota 2026 blijkt, u weet dat, dat er moeilijke keuzes te maken zijn in de komende periode en daarom is ook aan de orde gekomen op welke wijze de lijsttrekkers met deze financiële situatie en de daarbij behorende keuzes om willen gaan. En tot slot wilde ik graag in de gesprekken weten of en welke risico's de lijsttrekkers zagen of dat er andere zaken waren die men mij graag mee zou willen geven. Na die eerste ronde gesprekken met de fracties heb ik enkele fracties uitgenodigd voor een tweede verdiepend gesprek. Vervolgens heb ik nog een aantal gesprekken georganiseerd waarin ik met meerdere fracties in wisselende samenstelling heb gesproken om na te gaan of een samenwerking tussen deze fracties kansrijk kan zijn. Inmiddels kent u mijn advies voor de samenwerking voor de komende bestuursperiode. Op basis van de gesprekken die ik met u had, stel ik een meerderheidscoalitie voor van de fracties GroenLinks-PvdA, D66, CDA en Partij voor de Dieren. In die coalitie is de keuze voor een progressieve politieke koers die blijkt uit de verkiezingsuitslag te herkennen en wordt tegelijkertijd recht gedaan aan de veelkleurigheid die uw gemeente kenmerkt. In de gesprekken die ik met u had, hoorde ik een hele grote betrokkenheid bij het welzijn van de inwoners van Utrecht, Vleuten de Meern en Haarzuilen. In de afgelopen jaren, zo vertelde u mij, was er in uw raad en met het college een prettige en constructieve samenwerking. Die cultuur, eigen aan uw gemeente, wordt door allen gedragen, zo vertelde u mij. U deelde ook wat meer algemene observaties met mij, die ik op mijn beurt weer met u allen wil delen. Er zijn tien eenpersoonsfracties in de raad gekozen. Dat wordt gezien als een uiting van de politieke veelkleurigheid van uw gemeente. En hoewel twee partijen samen de meerderheid van zetels in

uw raad hebben, zijn er ook andere stemmen in de stad en in de raad die net zo goed gehoord moeten worden. En daarom wordt een brede vertegenwoordiging van inwoners van de verschillende delen van de gemeente een belangrijk aandachtspunt gevonden voor de samenwerking in de komende periode. En dat deel ik, want dat past ook in onze Nederlandse politieke traditie, waar de meerderheid respect heeft voor de minderheid. En in deze tijd, waarin mensen soms tegenover elkaar komen te staan, is dat echt belangrijk. Tegelijkertijd deelt u met mij dat deze samenstelling van de Raad u ook wel eens wat zorgen baart, want het is soms moeilijk om met eenpersoonsfracties een goede tegenmacht te organiseren. Kleinere fracties hebben minder mogelijkheden om het werk goed onderling te verdelen en dat brengt het risico mee dat sommige onderwerpen wellicht te weinig aandacht krijgen. En ik adviseer uw raad dan ook om te werken aan samenwerkingsvormen die het mogelijk maken dat ieder onderwerp voldoende aandacht kan krijgen. Een aantal fracties deelde ook hun zorg over het grote aantal moties en amendementen dat de afgelopen raadsperiode is ingediend. En het is natuurlijk goed dat u als raad alle instrumenten ten volle gebruikt om politieke richting te geven en om het college te controleren. Maar uit de gesprekken bleek dat u zelf vindt dat die kwantiteit soms wat afbreuk doet aan de kwaliteit. En dit lijkt mij een thema dat de raad als geheel zou kunnen bespreken. De financiële uitdagingen van de komende tijd vragen om constructieve samenwerking tussen coalitie en oppositie. Het vraagt van de coalitie om handreikingen te doen aan de oppositie om ook zo de voorstellen van de oppositie in de overwegingen te betrekken. En het vraagt van de oppositie om hun voorstellen van financiële dekking te voorzien. Dat brengt me bij de verschillende mogelijke samenwerkingen tussen de fracties en het advies dat ik u gaf over de mogelijke samenwerking in de komende periode. Vrijwel alle partijen vinden het logisch dat GroenLinks, PvdA en D66 samen de kern van een samenwerking vormen. Zij hebben samen een meerderheid.

Sharon Dijksma (voorzitter) **[00:29:47]:**

Dank u wel, mevrouw Ploumen. Dan kijk ik. Zijn er fracties die een verduidelijkende vraag hebben voor de verkenner? De heer Dijkstra.

Gert Dijkstra (EenUtrecht) **[00:30:03]:**

Ik dacht alle handen gaan tegelijk omhoog, maar tot mijn verrassing. Als in Utrecht zijn we, ja hoe moet ik het zeggen, iets wat teleurgesteld. We hadden in het duidingsdebat en ook in de brief aan de verkenner en aan een aantal fracties gezegd dat we graag wel gedoogsteun zouden willen geven aan een akkoord. Dan had je geen 28, maar kun je uitkomen op 29. Je verbindt je met eenmensfracties. Noem maar op, er zijn heel veel voordelen te noemen. Je verbindt je ook met een breder draagvlak. Niet alleen hier in de Raad, maar ook met Utrechters die echt willens en wetens echt bewust gekozen hebben om op een van de lokale partijen te stemmen. Ik lees er eigenlijk niet echt iets terug waarom zo'n gedoogsteun van één of meer kleinere lokale partijen niet mee kan liften in dit model. En dat is wel mijn vraag. Want als die vraag niet goed beantwoord wordt, blijf ik toch met een raar gevoel zitten, zeg ik er eerlijk bij. Want wij steken een hand uit, maar die blijft het in de lucht hangen eigenlijk. En dat stelt me teleur.

Sharon Dijksma (voorzitter) **[00:31:16]:**

Mevrouw Ploumen.

Lilianne Ploumen (Verkenner) **[00:31:17]:**

Dank u wel voor uw vraag. Allereerst de verbinding met iedereen in de stad en met al uw fracties maakt u natuurlijk ook de komende jaren in de raad. Het college is het bestuur van uw gemeente gebaseerd op de bereidheid van partijen om in een college samen te werken, maar u vertegenwoordigt als geheel natuurlijk de stad. Dus dat als eerste. Als tweede, in de verkenningsfase hebben wij inderdaad gesproken over die gedoogconstructie. En die is uiteraard, zoals alles wat u mij heeft meegegeven, ook serieus overwogen. Maar waarom dat toch niet tot een advies heeft geleid in deze fase is vanwege het belang van een stabiele meerderheidscoalitie zoals ik al zei in deze onzekere tijden met financiële keuzes die in de komende jaren gemaakt moeten worden. Maar ik heb wel goed naar u geluisterd in het gesprek en ook anderen hebben deze constructie gesuggereerd. En dat heeft ertoe geleid dat ik ook nadrukkelijk, zoals u net hebt gehoord, aangeef dat deze coalitie die gevormd gaat worden, zich rekenschap moet geven van ook de partijen in de oppositie en daar waar mogelijk zoveel mogelijk samenwerking moet zoeken. Dus wat mij betreft is het advies in deze fase duidelijk en komt er natuurlijk maar dat is niet aan mij komt er neem ik aan een gesprek tussen oppositie en coalitie hoe men de komende jaren samen wil werken aan een stabiel bestuur.

Sharon Dijksma (voorzitter) **[00:33:02]:**

De heer Sungur, DENK.

Mahmut Sungur (DENK) **[00:33:05]:**

In het verslag staat dat een brede vertegenwoordiging van inwoners en van verschillende delen van de gemeente een belangrijk aandachtspunt is. U schrijft verder dat de voorgestelde coalitie recht doet aan de veelkleurigheid van de gemeente Utrecht. Mijn vraag is, hoe heeft u in uw advies concreet geborgd dat ook grote groepen Utrechters met bijvoorbeeld een migratieachtergrond, die vaak ondervertegenwoordigd zijn in de besluitvorming, daadwerkelijk worden meegenomen in de voorgestelde coalitie?

Sharon Dijksma (voorzitter) **[00:33:31]:**

Mevrouw Ploumen.

Lilianne Ploumen (Verkenner) **[00:33:32]:**

Ja, dank u wel. Ook hier zou ik weer willen zeggen, hun stem is natuurlijk vertegenwoordigd in deze raad, zoals de raad is samengesteld. En uiteraard is de opdracht aan een coalitie om niet hun eigen unieke partijbelang of hun eigen unieke achterban te vertegenwoordigen. Een college, het bestuur van de stad, is er voor alle inwoners. En dat is denk ik nadrukkelijk ook een opdracht die zij gehoord hebben.

Sharon Dijksma (voorzitter) **[00:34:07]:**

Vervolgvraag, de heer Sungur.

Mahmut Sungur (DENK) **[00:34:09]:**

Ja, voorzitter. Dan ben ik toch ook wel benieuwd hoe die veelkleurigheid van Utrecht terug te zien is in de keuze voor GroenLinks-PvdA, D66, CDA en Partij voor de Dieren. Want daar spreekt de verkenner over.

Lilianne Ploumen (Verkenner) **[00:34:20]:**

Ik heb hier voor me liggen een overzicht van het stemgedrag in de verschillende stadsdelen. En daaruit blijkt, ik ga dat niet allemaal voorlezen, ik deel het graag met u later als u daar interesse in heeft. Want het beantwoordt ook niet helemaal uw vraag, dus vandaar dat ik even een beetje aarzel. Maar de coalitie die nu uit deze verkenning naar voren komt, die heeft eigenlijk in alle stadsdelen minimaal 40% van de kiezers achter zich weten te verenigen. Betekent dat dan dat iedereen zich meteen zal herkennen daarin? Nee, ik denk dat er voor elke coalitie en ook hier in Utrecht echt een opdracht ligt om te zorgen dat niet alleen alle stemmen gehoord worden, maar dat ook alle belangen meegenomen worden. En dat nogmaals is echt een nadrukkelijke opdracht die ik hen zou willen meegeven.

Sharon Dijksma (Voorzitter) **[00:35:18]:**

Laatste maal op dit punt, meneer Sungur.

Mahmut Sungur (DENK) **[00:35:20]:**

Ja, voorzitter. Ik was benieuwd welk signaal de verkenner denkt af te geven aan de inwoners van Utrecht door mijn partij niet mee te nemen, wetende dat DENK naast GroenLinks-PvdA en D66 de enige partij is eigenlijk met een zetelwinst.

Lilianne Ploumen (Verkenner) **[00:35:36]:**

Voorzitter, de opdracht aan de verkenner was om in gesprek te gaan met alle partijen en op basis van die gesprekken een voorstel te doen voor een stabiele coalitie voor de komende periode. En dat heb ik gedaan. Dus in die coalitie, zoals ik net al zei, die geef ik mee dat ze er zijn voor alle Utrechters. En ik ga er zomaar van uit dat ze dat heel goed begrijpen.

Sharon Dijksma (Voorzitter) **[00:36:06]:**

We gaan naar meneer Raterman, JA21.

Mika Raterman (JA21) **[00:36:11]:**

Ja, dank voorzitter. Ik had ook wel even wat vragen, ook aan de aanleiding van de vragen van de heer Sungur. Inderdaad, er wordt geschreven dat deze coalitie recht doet aan de verkiezingsuitslag, omdat Utrecht voor een progressieve koers zou hebben gekozen en dat dus de hele stad hiermee vertegenwoordigd moet worden. En daar wordt in het bijzonder nog Vleuten de Meern en Haarzuilens genoemd. En als we dan gaan kijken naar de partijen CDA en de Partij voor de Dieren. Die hebben dan precies in deze stadsdelen, CDA 26% verlies geleden, Partij voor de Dieren zelfs 42% verlies geleden, in deze expliciete stadsdelen. Terwijl, als we ook kijken naar de gehele verkiezingsuitslag, er ook een rechtsere koers ingeslagen door de Utrechters. En die wordt met deze coalitievorming eigenlijk helemaal teniet gedaan. En partijen als VVD, die juist wel een groei hebben doorgemaakt, en ook in de stadsleden die worden genoemd, Vleuten de Meern en Haarzuilens, zitten zij gewoon in de groei met 17,5%. Hoezo is dat in de overweging niet meegenomen? En wat maakt dat de keuze is gevallen op CDA, Partij van de Dieren?

Sharon Dijksma (Voorzitter) **[00:37:13]:**

Mevrouw Ploumen.

Lilianne Ploumen (Verkenner) **[00:37:14]:**

Ja, de keuzes die ik heb overwogen zijn de keuzes die u mij heeft voorgehouden in de gesprekken. En dat waren er een heel aantal. Ik heb er een aantal ook al genoemd. En de afweging die vervolgens is gemaakt is op basis van de wens om recht te doen aan de verkiezingsuitslag en daarin de stem van de veelkleurigheid van de gemeente te laten terugkomen, is de keuze gemaakt voor een stabiele meerderheidscoalitie van partijen waarin op basis van de gesprekken te verwachten is dat ze hun verschillen kunnen overbruggen. En daar heb ik ook goede hoop op. En nogmaals, die partijen zitten er niet alleen voor hun eigen achterban. Die zijn er voor de hele stad.

Sharon Dijksma (Voorzitter) **[00:38:04]:**

De heer Raterman.

Mika Raterman (JA21) **[00:38:05]:**

Ja, dank u voorzitter. Dat begrijp ik goed, de uitleg van de verkenner hierbij. Alleen dan is het voor mij wel vreemd dat de argumenten worden aangehaald dat dus de inwoners van die stadsdelen en van de hele stad moeten worden meegenomen. Als uiteindelijk de partijen die daar heel hard hebben verloren wel worden voorgedragen als coalitiepartners. Dus die argumentatie klopt dan voor mijn gevoel niet helemaal.

Sharon Dijksma (Voorzitter) **[00:38:27]:**

Mevrouw Ploumen.

Lilianne Ploumen (Verkenner) **[00:38:28]:**

Ja, voorzitter. Ik zei het net ook al. Ik wil er geen rekenkundige oefening van maken, want het is veel meer dan dat. Maar toch wel belangrijk nogmaals om te markeren dat de partijen die voorkomen in advies, nogmaals op basis van de gesprekken die ik met u had, allemaal ook fors vertegenwoordigd zijn als het gaat om de verkiezingsuitslag in de gemeente die u noemt. Maar

nogmaals, ik zeg het nog maar een keer, want ik heb het ook tegen die vier partijen gezegd, dat neemt niet weg dat er echt wel een opdracht ligt om ervoor te zorgen dat alle inwoners zich gehoord en erkend voelen door het nieuwe te vormen college.

Sharon Dijksma (Voorzitter) **[00:39:13]:**

Ja, gaat uw gang. Mevrouw Nolten.

Stevie Nolten (BIJ1) **[00:39:15]:**

Ja, dank voorzitter. Het zal de verkenner en de rest van de raad ook niet verbazen dat wij denken, wat betreft de coalitie, hoe linkser hoe better. We weten dat GroenLinks-PvdA ook een duidelijke voorkeur heeft uitgesproken. Dus misschien is het eigenlijk tegenovergestelde van de vraag die net werd gesteld. Hoe is het gekomen dat CDA nu in beeld is gekomen bij deze verkenning? Juist omdat wij denken dat sommige dingen ook onverenigbaar zijn. Maar daar zal ik zelf dadelijk verder over toelichten.

Lilianne Ploumen (Verkenner) **[00:39:44]:**

Voorzitter, op het gevaar af dat ik toch een beetje in herhaling val. U allen heeft mij meegegeven wat u belangrijk vond voor de gemeente voor de komende jaren. En daaruit doe ik een voorstel voor een stabiele meerderheidscoalitie waarin verschillen te overbruggen zijn. En die recht doet aan de veelkleurigheid van de stad. Ik zei het net al. En zeker in onzekere tijden, zeker wanneer de financiële situatie minder rooskleurig is, helaas, dan nu de afgelopen jaren gewend was, is het belangrijk gevonden dat er een stevige, stabiele coalitie staat. En nogmaals, op basis van de gesprekken heb ik er ook vertrouwen in dat de verschillen die er natuurlijk zijn, dat die in de onderhandelingen overbrugt kunnen worden.

Sharon Dijksma (Voorzitter) **[00:40:39]:**

Ja, de heer Bosch, UtrechtNu!

David Bosch (UtrechtNu!) **[00:40:42]:**

Ja, denkt de verkennen nou werkelijk dat het goed vertegenwoordigd wordt met deze voorgestelde coalitie. Dat de kiezers van de VVD, of Utrecht Nu!, of JA 21, of Forum voor Democratie, of DENK. En ga zo maar door dat die vertegenwoordigd gaan worden door dit college. Dat is toch eigenlijk niet heel erg serieus, neem ik aan.

Lilianne Ploumen (Verkenner) **[00:41:05]:**

Ja, voorzitter, ik hou wel van een grapje, maar niet hier en niet op dit moment. Ja, natuurlijk ben ik daar serieus over. En ik ben daar serieus over, juist omdat degenen die met elkaar gaan onderhandelen, de partijen, de verantwoordelijkheid voelen om de hele gemeente te vertegenwoordigen. Natuurlijk zit je er niet voor je eigen, alleen maar voor de mensen die op jou gestemd hebben. Natuurlijk zit iedereen er voor het belang van de hele gemeente. En voorzitter, daar komt bij wat ik net ook al zei. Gelukkig is er ook nog uw raad. Als u vindt dat dat onvoldoende gebeurt, heeft u natuurlijk altijd de mogelijkheid om vanuit uw eigen positie dat bij te sturen.

Sharon Dijksma (Voorzitter) **[00:41:53]:**

Ik kijk even rond. Volgens mij hebben we daarmee... Oh, mevrouw Meerding, VVD.

Tess Meerding (VVD) **[00:41:59]:**

Ja, ik had allerlei vragen in mijn spreektekst, maar ik hoorde dat het niet de bedoeling is dat ik ze nu moet stellen. Dus, dan ga ik maar beginnen. Wij vonden het verslag bijzonder vaag en ontransparant. En we hebben daarom eigenlijk heel veel vragen. Maar ik zal het samenvatten tot waarom zijn nou juist deze vier partijen in het advies meegenomen? En waarom is niet gekozen voor een andere combinatie? Waarom is de VVD op voorhand uitgesloten? En vooral, door wie is die keuze gemaakt? En tot slot, waarom is er niet transparant gecommuniceerd over welke partijen precies wanneer met elkaar hebben gesproken?

Lilianne Ploumen (Verkenner) **[00:42:35]:**

Ja, voorzitter. Volgens mij is het verslag vrij helder. Het staat er duidelijk in wat de overwegingen waren. Het staat er duidelijk in wat u mij heeft meegegeven. Maar heb ik ook de vertrouwelijkheid van de gesprekken gerespecteerd. Ook het gesprek dat ik met u van de VVD had. Dus dat allereerst. Ik hecht zelf aan openheid, want waarom zou ik dat niet doen, is de vraag. Dus als er onduidelijkheden zijn, u heeft een aantal aanvullende vragen, dan beantwoord ik die graag. De VVD is, voor zover ik dat weet of gehoord heb in gesprekken, niet uitgesloten. Er is met alle fracties gesproken, ook met de VVD, zoals ik net al zei, alle gelegenheid om daarin uw

positie te markeren. Maar uiteindelijk gaat het in een verkenning er ook om, om een keuze te maken voor in dit geval een meerderheidscoalitie voor de komende vier jaar van partijen, waar de ideologische verschillen overbrugbaar zijn. Dat is niet iets wat de verkenner bedenkt. Dat is op basis van de gesprekken die ik met alle partijen heb gevoerd, ben ik tot dit advies gekomen.

Tess Meerding (VVD) **[00:43:51]:**

Ja, voorzitter, en ik vind het dan heel bijzonder als de VVD heeft gezegd, voor ons is niks onoverbrugbaar. We hebben weliswaar principes, idealen, die we ook in de campagne hebben geuit, maar niks is onoverbrugbaar. Dat we geen tweede gesprek krijgen, dan vraag ik me af, waarom niet en door wie zijn we dan uitgesloten?

Sharon Dijksma (Voorzitter) **[00:44:09]:**

Mevrouw Ploumen.

Lilianne Ploumen (Verkenner) **[00:44:10]:**

Ja, voorzitter. Uit de gesprekken is mij gebleken dat er andere partijen zijn die van elkaar oordelen dat de verschillen overbrugbaar zijn dan de VVD. En het leek mij gewoon niet verstandig om een gesprek te voeren dat nergens toe leidt. Dat zou ik u ook niet gunnen.

Sharon Dijksma (Voorzitter) **[00:44:31]:**

Ik kijk even verder. De heer Sungur nog.

Mahmut Sungur (DENK) **[00:44:34]:**

Ja, voorzitter. Ik wil even aanhaken op wat net werd gezegd. Ik krijg een beetje het gevoel alsof het een herhaling is van wat eigenlijk al in het verslag staat. Ook bijna in exact dezelfde woorden. En we zijn hier vandaag bij elkaar om het debat ook inhoudelijk te voeren. Dus ik heb ook wel een dringende behoefte aan meer transparantie over inderdaad hoe het proces is gegaan. Dus met wie op welke moment is gesproken. En ook gewoon open kaart spelen. Wie heeft dan welke keuze gemaakt in de voorkeur zoals die voorligt. Ik begrijp dat de verkenner daar een rol in heeft.

Maar ik kan me ook heel goed voorstellen dat andere partijen daar een rol in hebben gehad. Dus graag hoor ik daar nog een antwoord op van de verkenner.

Lilianne Ploumen (Verkenner) **[00:45:09]:**

Ja, voorzitter, ik denk uw laatste vraag is echt voor het debat dat u met uw raad gaat voeren. Nogmaals, ik heb u alle vertrouwelijkheid beloofd. Ik heb in mijn verslag inderdaad opgeschreven welke gesprekken ik heb gevoerd. Ik heb een aantal algemene observaties daarin ook opgenomen, omdat me die nuttig leken voor de komende periode. Maar naar de specifieke inhoud van de gesprekken zult u toch echt elkaar moeten vragen. Ik ben overigens zeer bereid om een lijstje te maken met de gesprekken die ik verder heb gevoerd. Dat is vrij overzichtelijk, maar dat kan ik u toesturen.

Sharon Dijksma (Voorzitter) **[00:45:55]:**

Ik kijk even verder. Ik stel voor dat we daarmee deze vragenronde beëindigen. En dan dank ik mevrouw Ploumen voor de toelichting en nodig ik haar van harte uit om in vak C het debat verder te volgen. En dan gaan we toe naar het volgende onderdeel. En dat is het debat over de uitkomsten van de verkenning. En daarbij is natuurlijk, het werd net al genoemd, het woord aan uw raad voor onderlinge bespreking. En zoals gezegd ga ik daarna proberen, ik hoop dat het lukt, om iets van een conclusie te trekken. En we gaan in principe, als er behoefte is vanuit de fractie om het woord te voeren, op volgorde van grootte van de partijen het debat voeren. Dus dat betekent dat ik allereerst kijk naar de fractie van GroenLinks-PvdA. U wenst, denk ik, het woord. En dan wil ik u uitnodigen, mevrouw Voortman, om dat te nemen.

Linda Voortman (GroenLinks-PvdA) **[00:47:08]:**

Voorzitter, voordat ik aan mijn bijdrage begin, wil ik eerst nog het volgende zeggen. Want vandaag bereikte ons het droevige nieuws dat ons zeer geliefde oud-raadslid Hans Versnel is overleden. En we komen natuurlijk nog uitgebreider te spreken, maar wij vinden het wel goed om toch hier ook zijn familie en vrienden sterk te doen te wensen. Hans was tot vlak voor zijn overlijden, was hier nog heel actief, heeft nog verschillende van onze raadsleden appjes gestuurd met tips en adviezen. En ja, dan is het ook wel heel triest om nu te vernemen dat hij is overleden, ook al was hij natuurlijk al wel op een zeer respectabele leeftijd gekomen. Hij zal ongetwijfeld dit debat ook gevolgd hebben, dus ik denk dat het goed is dat ik nu overga op het onderwerp waarvoor wij bij elkaar zijn. Voorzitter, ten eerste wil ik mijn dank uitspreken aan de verkenner, aan mevrouw Ploumen, voor de toelichting op het verslag. En wij delen haar analyse dat met Pro, D66, CDA en Partij voor de Dieren een stabiele coalitie gesmeed moet kunnen worden, die de uitdagingen waar wij voor staan goed kan aanpakken. En hij sluit ook aan bij wat wij al in het duidingsdebat bepleit hebben, namelijk dat een groene, progressieve coalitie het best aansluit bij de verkiezingsuitslag. Wij denken dat dat te realiseren is met de genoemde

partijen. Ook de meeste fracties gaven ook aan dat het belangrijk is om te komen tot een bredere coalitie dan alleen Pro en D66. En ook daaraan voldoet dit advies. En mijn fractie ziet veel kans in deze samenwerking en kijkt ook uit naar de onderhandelingen. In ons gesprek met de Verkenner hebben wij aangegeven wat voor ons de belangrijkste uitdagingen zijn. Het verdelen van schaarse ruimte voor woningen, groen en voorzieningen op een eerlijke manier. Een groene, toekomstbestendige stad voor onze kinderen. Het bestrijden van sociale ongelijkheid. En het creëren van verbinding in tijden van polarisatie. De verkenning heeft ons voldoende vertrouwen gegeven dat we op deze thema's met deze partijen ook vooruit kunnen blijven gaan. Voorzitter, de zorgen over de versplintering waar ik het in het duidelijkste debat al over had, die hebben we nog steeds. En mevrouw Ploumen geeft terecht aan dat dit extra inzet vraagt van iedereen. Van het college, van coalitiefracties en van oppositiefracties. Wij zullen daar in elk geval graag mee aan de slag gaan. En mevrouw Ploumen die gaf aan dat alle partijen daar rekenschap van moeten geven. Wij doen dat in ieder geval en we willen daar graag dus mee aan de slag. Maar nu breekt ook de volgende fase aan. We zijn blij dat mevrouw Ploumen bereid is gevonden om door te gaan als informateur. Daarnaast zijn we er blij mee dat net als de vorige keer er een tweede informateur komt, namelijk de heer Victor Everhardt. Wij denken dat onder hun gezamenlijke leiding er een akkoord en een college moet kunnen komen dat recht doet aan de verkiezingsuitslag en in het belang werkt van alle inwoners van Utrecht, Vleuten de Meern en Haarzuil. Dank u wel, voorzitter.

Sharon Dijksma (Voorzitter) **[00:49:57]:**

Dank u wel. Mevrouw Meerding heeft een vraag.

Tess Meerding (VVD) **[00:50:01]:**

In de brief die GroenLinks-PvdA naar de verkenner heeft gestuurd zie ik staan dat voor GroenLinks-PvdA betaald parkeren gedeeltelijk terugdraaien onbespreekbaar is. Ik ben benieuwd wat dit concreet betekent. Komt dit onderwerp dan ook helemaal niet terug op de formatietafel?

Linda Voortman (GroenLinks-PvdA) **[00:50:17]:**

Voorzitter, het is aan partijen om onderwerpen aan te dragen. Ik ga niet over wat andere partijen aandragen, maar het kan zijn dat het daar inderdaad aan de orde komt. Het is wel, we moeten realistisch zijn als het gaat om ruimte in de stad, als het gaat om komen tot een sluitende begroting. Dus het zal niet makkelijk zijn.

Sharon Dijksma (Voorzitter) **[00:50:38]:**

Ik zag eerst de heer Dijkstra.

Gert Dijkstra (EenUtrecht) **[00:50:44]:**

Ja, dank voorzitter. Mevrouw Voortman noemt een aantal thema's, maar niet het thema meer luisteren naar de Utrechters. Dan heb ik het over participatie, zeggenschap. Het thema wat bij veel lokale partijen speelt. En net in mijn vraag naar de verkenner bleek ook al dat wij zelf in dit proces eigenlijk ons ook niet goed gehoord hebben gevoeld. Wij willen niet ons gelijk krijgen. Daar gaat het ons niet om. Het gaat erom dat we gehoord worden. Hoe ziet mevrouw Voortman dat voor zich in het formatieproces? Is er nog ruimte om in dat formatieproces ook nog te kijken naar een verbinding, ik noemde even de gedoogsteun zoals we die aangeboden hebben, om te kijken of daar nog ruimte voor is? Graag een reactie.

Sharon Dijksma (Voorzitter) **[00:51:34]:**

Mevrouw Voortman.

Linda Voortman (GroenLinks-PvdA) **[00:51:34]:**

Ja, voorzitter. Ik heb inderdaad ook, meneer Dijkstra had het ook al op social media gezet, maar ook in de brief stonden inderdaad de thema's die hij benoemde, onder andere ook participatie. En die thema's spreken ons ook aan. En wij verwachten ook dat we daar ook de komende jaren ook goed op kunnen samenwerken. Dus wat mij betreft is dat niet afhankelijk van of je in een coalitie zit, of je gedoogd of niet. Ik denk dat dit sowieso onderwerpen zijn waarop wij de komende jaren ook goed moeten kunnen samenwerken.

Sharon Dijksma (voorzitter) **[00:52:02]:**

Een vervolgvraag, meneer Dijkstra.

Gert Dijkstra (EenUtrecht) **[00:52:05]:**

Ja, dat klopt. Maar we kunnen samenwerken. We kunnen ook honderden voorstellen weer indienen als EenUtrecht. Dat doen we liever niet, zeg ik er gelijk al bijvoorbeeld bij. Ik zit echt oprecht te zoeken naar iets wat in de komende weken zijn beslag zou kunnen krijgen. Kan mevrouw Voortman toch niet creatief meedenken met ons? Is er nog ruimte aan de informatietafel te zoeken? En hoeven die alleen met ons te zijn? Naar enkele gedoogpartners waardoor je het draagvlak verbreedt en ook recht doet aan het geluid uit de stad voor meer zeggenschap en participatie.

Linda Voortman (GroenLinks-PvdA) **[00:52:36]:**

Voorzitter, ik denk dat alle vierde partijen, als het gaat om zeggenschap en participatie, daar ook dingen over hebben staan in hun verkiezingsprogramma's. Dus dit zal ongetwijfeld ook daar aan de orde komen. Als u vraagt van een aparte constructie, dus een soort van zijformatie of iets dergelijks, dat lijkt mij heel moeilijk. U gaf ook aan van komen tot een breder draagvlak. Deze vier partijen hebben samen 28 zetels. Dat is een behoorlijk breed draagvlak en zoals ik al zei, Maar deze coalitie moet ook, zal ook samenwerken met de oppositie. Dus wat mij betreft is dat niet alleen in deze formatie, maar hebben we daar ook nog de periode daarna voor.

Sharon Dijksma (voorzitter) **[00:53:14]:**

Laatste keer meneer Dijkstra op dit punt.

Gert Dijkstra (EenUtrecht) **[00:53:17]:**

Volgens mij heeft de verkenner ook gezegd, hoe breder hoe beter. Dus waarom die kans nu laten liggen? Ik zeg net, we hebben de hand uitgestoken. Dat is toch geen goed begin om dan niet die hand te grijpen en te verkennen. Op zijn minst even te onderzoeken.

Linda Voortman (GroenLinks-PvdA) **[00:53:31]:**

Voorzitter, de mogelijkheid van gedogen is verkend. Het advies is een meerderheidscoalitie. En als het gaat om de inhoud, geef ik u aan dat wij graag willen kijken, dus ik rijk u wat dat betreft ook de hand terug, hoe wij daar op de komende periode kunnen samenwerken.

Sharon Dijksma (voorzitter) **[00:53:46]:**

Ik zag zo straks de heer Sungur, maar ik weet niet of hij... Ja, precies, want dan ga ik even op volgorde van melding. Dus dat betekent nu heer Sungur, heer Bosch, mevrouw Nolten en dan de heer Raterman. Nou, een aardig lijstje. Heer Sungur.

Mahmut Sungur (DENK) **[00:54:02]:**

Wie heeft de VVD uitgesloten?

Speaker 9 [00:54:05]:

Voorzitter, niemand heeft de VVD uitgesloten. Wat we wel hebben gedaan, wij als GroenLinks in ieder geval, is dat wij ook de belangrijkste uitdagingen hebben aangegeven. En dat we het belangrijk vinden dat we daar een progressieve koers op blijven varen.

Sharon Dijksma (voorzitter) **[00:54:19]:**

Heer Sungur.

Mahmut Sungur (DENK) **[00:54:21]:**

En wie heeft mijn partij uitgesloten?

Linda Voortman (GroenLinks-PvdA) **[00:54:25]:**

Ook niemand.

Sharon Dijksma (voorzitter) **[00:54:32]:**

Laatste keer heer Sungur op dit punt.

Mahmut Sungur (DENK) **[00:54:34]:**

Ja voorzitter, ik had ook bij mijn partij graag een toelichting gewild. Waarom? Dat mis ik even.

Linda Voortman (GroenLinks-PvdA) **[00:54:39]:**

Ja voorzitter, wij wilden graag een groene progressieve coalitie. En dan denken we niet in de eerste plaats aan de partij van de heer Sungur. Dus dat was voor ons een belangrijke reden om te kijken van welke partijen. De partij geeft ook aan GroenLinks, de Partij van de Arbeid en D66 zouden het hart van de coalitie moeten kunnen vormen. We hebben ook gekeken van hoe kunnen wij, waar vinden wij elkaar het meest op? Dat is op groen en progressief. Dan denken we niet in de eerste plaats aan DENK. Ja, en verder, ik wil niet tot in detail erop treden, maar er is natuurlijk ook wat een en ander gebeurd in de afgelopen periode.

Sharon Dijksma (voorzitter) **[00:55:09]:**

Ik ga naar heer Bosch, UtrechtNu!.

David Bosch (UtrechtNu!) **[00:55:13]:**

Ja, want we hoorden net de verkenners zeggen van, ja, het wordt het college van de hele stad. En nu horen we eigenlijk al meteen de deur dicht gegooid worden naar automobilisten, naar betaald parkeren, naar... Weet ik veel wie. Hoe gaat dit college nou dan echt van de hele stad worden? Als je al meteen zegt automobilisten, ach joh wat interesseert mij dat allemaal. Toch niet heel erg serieus te nemen zou ik bijna willen zeggen.

Linda Voortman (GroenLinks-PvdA) **[00:55:35]:**

Voorzitter, wij zitten hier allemaal voor het algemeen belang en we hebben verschillende ideeën erover hoe dat algemeen belang het beste gediend kan worden. Dat is nou just de kern van politiek. En vervolgens hebben wij inderdaad bepaalde ideeën als het gaat om mobiliteit of het belang van de mobiliteitstransitie als het gaat om de inrichting van de stad. Die hebben wij vanuit ideeën over het algemeen belang.

David Bosch (UtrechtNu!) **[00:55:59]:**

Dat is eigenlijk tegen het algemeen belang. Maar als dat het idee is, dan wordt dit nooit het college van deze stad. Dank u wel, voorzitter.

Linda Voortman (GroenLinks-PvdA) **[00:56:10]:**

Voorzitter, ik heb geen vraag gehoord.

Sharon Dijksma (Voorzitter) **[00:56:11]:**

Nee, ik ook niet. Mevrouw Nolten, gaat u gang. BIJ1.

Stevie Nolten (BIJ1) **[00:56:16]:**

Ja, dank voorzitter. Ja, ik zal de vraag dan ook terugstellen, ook aan mevrouw Voortman, omdat zij tijdens het duidings debat een duidelijke voorkeur heeft aangegeven voor alleen naast D66 ook met Partij voor de Dieren door te gaan. En dan heb je ook een ruime meerderheid. Ik ben toch wel benieuwd of zij dan kan duiden, ja, toch wederom hoe het CDA erbij is gekomen.

Linda Voortman (GroenLinks-PvdA) **[00:56:39]:**

Ja voorzitter, de verkenner die gaf aan het belang van een college dat progressieve koers kan voortzetten en dat daarnaast ook breder is. En we hebben ook in het gesprek met het CDA gemerkt dat we op verschillende thema's tot elkaar konden komen. Als het gaat om gemeenschap, ik kan een aantal dingen noemen, maar ik denk dat meneer Van Steeg ook het een en ander zal noemen. Dus vandaar dat we daardoor nu het idee hebben dat het met deze vier zou kunnen.

Sharon Dijksma (Voorzitter) **[00:57:08]:**

Mevrouw Nolten.

Stevie Nolten (BIJ1) **[00:57:10]:**

Ja, maar tegelijkertijd, ja, ik zal dat zou ik in mijn bijdrage ook zeggen, maar ik zie ook thema's waar volgens mij ook wel onenigheid is geweest tussen ook GroenLinks-PvdA en CDA en ook volgens mij heeft GroenLinks nu ook nog links in de naam, niet alleen progressief. Dus als grootste partij hoop ik dan ook dat jullie heel stevig vasthouden aan dat het ook een linkse coalitie kan zijn. Daar werd BIJ1 dan wel weer warm van. Waarom is dat dan toch niet gebeurd? Dat heb ik dan toch nu niet helemaal terug gehoord.

Linda Voortman (GroenLinks-PvdA) **[00:57:40]:**

Voorzitter, ik heb niet voor niks bij de uitdagingen van deze tijd ook het bestrijden van sociale ongelijkheid genoemd. En u kent mij, u heeft ook het werk gezien dat ik als wethouder heb gedaan en ook wat mijn fractie heeft gedaan. Als het gaat om sociale thema's, daar staan wij pal voor en dat zullen we ook blijven doen.

Sharon Dijksma (Voorzitter) **[00:57:57]:**

Meneer Raterman, JA 21.

Mika Raterman (JA 21) **[00:58:00]:**

Ja, dank voorzitter. GroenLinks-PvdA schrijft expliciet in de brief dat Overvecht, Vleuten de Meern en Haarzijlens prioriteit hebben. En als we dus gaan kijken naar die coalitiepartners zoals ik net ook herhaalde. CDA heeft 26% verlies in Vleuten de Meern en Haarzuilens. Partij voor de dieren 42%. Hoe geloofwaardig is uw belofte er voor alle Utrechters te zijn. En in deze delen van Utrecht dan extra aandacht te kunnen betekenen. En daarbij sluit u volgens mij bij voorbaat twee partijen uit. Die duizenden Utrechters vertegenwoordigen. En hoe rijmt dat dan met de woorden om de problemen voor alle Utrechters aan te pakken.

Linda Voortman (GroenLinks-PvdA) **[00:58:38]:**

Ja, voorzitter. Dan kom ik op wat ik net ook in de richting van de heer Bosch heb gezegd. Wij hebben hier allemaal een visie op het algemeen belang. Dat zal meneer Raterman ook hebben. Dat is wel waarschijnlijk een andere visie dan die van mij. Maar dat betekent niet dat je niet juist opkomt voor dat algemene belang. Dat is nou just de kern van politiek. En als het gaat over de vertegenwoordiging van de verschillende partijen. Het is natuurlijk niet zo dat je een coalitie samenstelt op wie de grootste is in welke wijk. Op die manier kijk je niet naar een coalitie. Je kijkt

langs lijnen van inhoud, kijk je ook van hoe je tot elkaar kunt komen. En wij denken dat met deze vier partijen dat het best mogelijk is.

Mika Raterman (JA21) **[00:59:19]:**

Ja, dank voorzitter. Ik vraag me vooral af, omdat ik heel benieuwd ben hoe GroenLinks-PvdA zich denkt te vertegenwoordigen in die delen van Utrecht. Omdat deze delen van Utrecht blijkbaar gezegd hebben; wij vertrouwen u niet meer en we vertrouwen deze partijen niet. We hebben duidelijk gekozen voor andere partijen. En daar zijn dus duidelijke statistieken uit te halen. En dat is het resultaat van de verkiezingsuitslag. Dus nogmaals, hoe geloofwaardig is dan die belofte om ook voor die Utrechters recht te doen aan de verkiezingsuitslag?

Linda Voortman (GroenLinks-PvdA) **[00:59:47]:**

Nou, voorzitter, ik wil hier niet een hele analyse van de verkiezingsuitstraling op loslaten. Maar als het gaat om bijvoorbeeld Leidsche Rijn, daar is D66 de grootste en vlak daarna GroenLinks-PvdA. Als het gaat om Vleuten de Meern, dan is inderdaad de VVD de grootste. Maar als het dan vervolgens gaat om de partijen die daarna komen en ook qua percentages, zie je dat dat toch ook nog behoorlijke percentages zijn. Maar los daarvan kun je niet zeggen dat kun je een coalitie samenstellen bestaande uit een grootste partij in die wijk, een grootste partij in die wijk. Als dat zo is, dan hadden we hier een aantal verkiezingen geleid ook een debat gevoerd over dat DENK dan in een coalitie had moeten gemoeten. Je kijkt naar waar kun je inhoudelijk elkaar het beste op vinden, langs de lijnen van de inhoud.

Sharon Dijksma (Voorzitter) **[01:00:31]:**

Laatste keer meneer Raterman op dit punt.

Mika Raterman (JA21) **[01:00:33]:**

Ja dank voorzitter. En hoe denkt GroenLinks-PvdA dan juist alle Utrechters mee te gaan nemen in de komende raadsperiode? Daar ben ik dan wel benieuwd naar.

Linda Voortman (GroenLinks-PvdA) **[01:00:42]:**

Door actief de stad in te gaan. Door te laten zien waar wij voor staan. Door ook duidelijk te zijn. Door ook duidelijk aan te geven wat kan wel, wat kan niet. Dus om die manier denken wij ook er voor alle Utrechters te kunnen zijn. En dan zullen we vast niet iedereen overtuigen. Maar ik denk dat het belang wel ervoor is dat je ook staat voor de beslissingen die je neemt.

Sharon Dijksma (Voorzitter) **[01:01:05]:**

Volt.

Charlotte Passier (Volt) **[01:01:06]:**

Ja, dank voorzitter. Goed, met de voorgestelde coalitie is de oppositie op zijn zachtst gezegd zeer gefragmenteerd. De partijen hebben in de gesprekken aangegeven zich er bewust van te zijn dat samenwerking zeker ook met de oppositie belangrijk is. Nou, daar ben ik blij om. Hoe ziet mevrouw Voortman dat voor zich?

Linda Voortman (GroenLinks-PvdA) **[01:01:28]:**

Voorzitter, ik heb ook in de brief aan de verkenner aangegeven dat ik ook in het duidingsdebat verschillende thema's hoorde die voorbij kwamen. Volgens mij noemde de fractie van Volt zelf bijvoorbeeld een thema als weerbaarheid. Misschien is dat wel iets waarbij we kunnen zeggen van misschien moeten we dat op een andere manier aanpakken als het gaat om komen tot voorstellen. Dat zou bijvoorbeeld iets kunnen zijn, maar ik zou dit ook, is ook denk ik iets wat we ook samen kunnen bekijken hoe we dat goed kunnen doen. En verder denk ik dat als het gaat om de voorstellen die dit college zal doen, je ook altijd moet kijken van hoe kun je ook een bredere meerderheid bewerkstelligen. Ik heb daar zelf eerder ook naar gestreven, maar ik wil dat ook blijvender doen. Dus dat.

Sharon Dijksma (Voorzitter) **[01:02:09]:**

Ik kan me voorstellen dat we naar de volgende fractie gaan, want anders wordt het een hele lange avond. En ik weet niet hoe het u vergaat. D66, mevrouw Dada-Antonij.

Sharon Dijksma (Voorzitter) **[01:02:26]:**

Morgen niet vergeten, mensen.

Venita Dada-Anthonij (D66) **[01:02:41]:**

Voorzitter, D66 kijkt nog steeds met een goed gevoel terug op de afgelopen verkiezingen. We boekten winst, kregen er een zetel bij en werden de grootste in Leidse Rijn. Utrechters hebben een duidelijk signaal afgegeven. Ze willen dat de positieve krachten samen de schouders eronder zetten. We voelen daarom de verantwoordelijkheid om mee te besturen. Vanuit die overtuiging hebben we de afgelopen weken gesprek gevoerd met verkenner Lilianne Ploumen. We bedanken haar voor het werk en het verslag. En D66 is helder. We zetten in op een stabiele coalitie die recht doet aan de signalen van de verkiezingsuitslag. En tegelijkertijd voelen we ook het besef dat we als tweede partij niet in de positie waren om dit proces te starten of wel te leiden. De combinatie van de partijen die verkenner Ploumen voorstelt met D66, Pro, CDA en Partij voor de Dieren was niet onze eerste keuze geweest. Dat geldt ook voor de andere partijen. Maar het overbruggen van verschillen om uiteindelijk te kunnen samenwerken en compromissen te sluiten, dat hoort juist bij de democratie. We zien met deze partijen mogelijkheden voor een stabiele coalitie die tot oplossingen kan komen voor de uitdagingen waar de stad ook voor staat. En dat betekent niet dat wij onze ogen sluiten voor andere signalen die uit de verkiezingsuitslag zijn voortgekomen. Wat ons betreft werken we samen. Zowel binnen de coalitie als daarbuiten. Want dat is waar deze uitdagende tijd om vraagt. En onze inzet is duidelijk. We kiezen voor betaalbare woningen, veilige buurten en levendige stad in een gemeente die goed en efficiënt georganiseerd is. Die verstandig omgaat met haar financiële middelen en niet de rekening automatisch doorschuift naar Utrecht of naar de toekomst. En dat vraagt om samenwerking en bereidheid om te geven en te nemen van alle partijen aan tafel. En alle partijen in deze raadzaal. We kijken uit naar de komende gesprekken. Aanslag.

Sharon Dijksma (Voorzitter) **[01:03:08]:**

Meerding.

Tess Meerding (VVD) **[01:04:40]:**

Ja, voorzitter, GroenLinks-PvdA heeft natuurlijk tijdens het duidingsdebat een duidelijke voorkeur uitgesproken voor Partij voor de Dieren. D66 had een voorkeur voor de VVD. De voorkeur van GroenLinks-PvdA is wel uitgekomen, die van D66 niet. Hoe blikt D66 daarop terug?

Venita Dada-Anthonij (D66) **[01:04:55]:**

Dank voor uw vraag. Ik kan niet ontkennen dat wij dat jammer vinden. En tegelijkertijd waar we op inzetten is een stabiele coalitie. En we zien met deze combinatie ook mogelijkheden. Dus het zit ergens in het midden.

Tess Meerding (VVD) **[01:05:15]:**

Ja, voorzitter. Ik zie vooral ook wel echt grote verschillen tussen D66 en Partij voor de Dieren. Bijvoorbeeld als het gaat over woningbouw, waar echt heel anders over wordt gedacht. En wat een speerpunt is van D66 volgens mij. Hoe gaan die verschillen dan overbrugd worden?

Venita Dada-Anthonij (D66) **[01:05:28]:**

De verkenner heeft daarop gewoon goed gehandeld en die heeft ons aan tafel gezet. En we hebben een gesprek gehad. We hebben niet onderhandeld. Het werd heel nadrukkelijk ook gevraagd. Maar we hebben voldoende comfort gekregen van Partij voor de Dieren om er vertrouwen in te hebben dat dat tijdens de onderhandelingen dat die verschillen overbrug kunnen worden. Proof is in the pudding. Dus dat gaan we de komende weken zien. Maar wij hebben er vertrouwen in.

Sharon Dijksma (Voorzitter) **[01:05:54]:**

De heer Van Bergen, ChristenUnie.

Derk van Bergen (ChristenUnie) **[01:05:56]:**

Voorzitter, dank. Ik lees in de brief aan de verkenner van GroenLinks-PvdA dat zij zich voornemen om ieder voorstel met een ruime meerderheid, zeg 30 zetels, door de Raad heen te krijgen. Hoe staat D66 tegenover dat initiatief?

Venita Dada-Anthonij (D66) **[01:06:09]:**

Nou, ik denk dat dat heel fair is. Kijk, we zeggen heel duidelijk, we zijn op zoek naar samenwerking. Dit is een andere situatie waar de stad zich in bevindt nu dan vier jaar geleden bijvoorbeeld. En daarom benadrukken we dat ook steeds. Dus ik denk dat we ons daar goed in kunnen vinden.

Sharon Dijksma (Voorzitter) **[01:06:26]:**

Van Bergen.

Derk van Bergen (ChristenUnie) **[01:06:27]:**

Voorzitter, dank. Hoe gaat D66 ervoor zorgen dat het voorbij een voorneming komt en dat het ook daadwerkelijk op enige manier verankerd wordt?

Venita Dada-Anthonij (D66) **[01:06:36]:**

De komende weken zullen daar vast ook gesprekken over gevoerd worden. Wij zullen blijven doen wat we de afgelopen vier jaar ook hebben gedaan. En dat is niet alleen maar binnen de coalitie samen, maar we maken vooral ook contact zoeken daarbuiten. En openstaan voor de ideeën die daar ook zijn, dat hoort ook bij de democratie

Gert Dijkstra (EenUtrecht) [01:07:02]:

Weet ik. Kan D66 invoelen onze teleurstelling over onze uitgestoken hand die is blijven hangen in de lucht?

Venita Dada-Anthonij (D66) [01:07:15]:

Ja, ik kan me dat gevoel, ik ken de heer Dijkstra nu al een tijdje en dat kan ik me heel goed voorstellen. En tegelijkertijd hoop ik dat we elkaar ook goed genoeg kennen, dat die uitgestoken hand wel gezien wordt en dat we gaan kijken hoe we daar vorm aan kunnen geven. Want dat zit niet alleen in de gedoogconstructie, dat zit hem straks ook in de vier jaar van samenwerking. Dus ik hoop dat die uitgestoken hand niet teruggenomen wordt en dan vinden we elkaar wel.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [01:07:40]:

Dijkstra.

Gert Dijkstra (EenUtrecht) [01:07:41]:

Ik hoop niet dat dat gaat langs de route van tientallen honderden voorstellen die we moeten afvuren. Kan D66 iets meer zeggen tegen ons over hoe we dat misschien alternatief vorm kunnen geven?

Venita Dada-Anthonij (D66) [01:07:52]:

Nou, dan zou ik voor mezelf spreken. En ik hoop dat de heer Dijkstra erop vertrouwt als ik zeg we gaan die samenwerking echt zoeken. Alleen, we zitten straks ook aan de onderhandelingstafel. Dan zullen we hier ook over te spreken. En ook met de coalitie eruit moeten uit moeten komen hoe we dat precies gaan vormgeven. Dus ik wil niet op de zaak vooruit lopen.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [01:08:12]:

Laatste keer.

Gert Dijkstra (EenUtrecht) [01:08:13]:

Zeker. Zeker. Kan dat misschien dan ook een plek krijgen in het coalitieakkoord? Hoe je daarmee omgaat? Hoe met dat soort eenmens fracties die op een specifiek thema echt iets willen realiseren. Waar de stad behoefte aan heeft. Zodat iedereen, niet alleen wij, zich gehoord voelen.

Venita Dada-Anthonij (D66) [01:08:29]:

Ik snap de vraag. Alleen dan zou ik vooruit lopen op de andere handelingen. Dat hebben we tot nu toe niet gedaan. Daar ga ik me nu ook niet aan wagen.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [01:08:38]:

De heer Sungur.

Mahmut Sungur (DENK) [01:08:39]:

Voorzitter, D66 is de campagne ingegaan met de pleidooi om de invoering van stadsbreed betaald parkeren stop te zetten. Is dat hoe D66 nog steeds in de wedstrijd zit?

Venita Dada-Anthonij (D66) [01:08:49]:

Volgens mij is ons verkiezingsprogramma niet gewijzigd. En dit zal ook onderdeel worden van de onderhandelingen.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [01:08:58]:

Ja, dan zijn we daarmee aan het einde van uw bijdrage. Dank u wel. En dan gaan we verder met de VVD. Mevrouw Meerding.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [01:09:14]:

Ja, ik heb het gelukkig allemaal niet gehoord. Mevrouw Meerding.

Tess Meerding (VVD) **[01:09:39]:**

Voorzitter. Een coalitie van GroenLinks-PvdA, D66, CDA en Partij voor de Dieren. Als het dan de verkenner ligt, is dat hoe de Utrechtse stadsbestuur gaat uitzien. En voor de VVD voelt dat als een klap in het gezicht van onze kiezers. Er zijn namelijk delen van de stad waar duidelijk gestemd is voor een andere koers. En zelfs voor een iets rechtsere koers dan vier jaar geleden. Toch wordt er met dit advies opnieuw gekozen voor een linkser college. En dat voelt ronduit toondoof. Het roept bovendien grote zorgen op over de toekomst van Utrecht. Want wat betekent dit concreet voor Utrechters? Gaan we de woningcrisis nog wel oplossen met partijen die bouwen liever afremmen dan versnellen? Gaan de gemeentelijke lasten zoals de OZB straks nog meer stijgen? En hoe bereikbaar blijft Utrecht als er overal betaald parkeren ingevoerd gaat worden? Het zijn de zorgen van veel Utrechters die door deze formatie wederom buitenspel komen te staan. Voorzitter, naast de inhoud schuurt er nog iets anders. Namelijk vooral de manier waarop dit advies tot stand is gekomen. In de politiek kun je buiten een coalitie vallen. Dat hoort erbij. Maar wat je daarbij op zijn minst mag verwachten is een eerlijk en open proces. Dat je serieus wordt genomen. Dat er naar je wordt geluisterd. En dat is hier simpelweg niet gebeurd. Niet naar de VVD en niet naar alle Utrechters die op de VVD gestemd hebben. Na een kort algemeen gesprek met de verkenner, zoals alle fracties die gevoerd hebben, bleef het oorverdovend stil. Geen updates over het proces, geen informatie, geen uitnodiging voor een inhoudelijk gesprek. Alleen ineens lag er een verslag. Een verslag dat meer vragen oproept dan dat hij antwoord geeft. Transparantie ontbreekt, keuzes worden niet toegelicht en wat resteert zijn slechts de vage contouren van opnieuw een links college. Dus laat ik de kernvraag hier gewoon stellen. Waarom worden juist deze vier partijen in het advies genoemd? En waarom niet een andere combinatie? Waarom is de VVD op voorhand uitgesloten? En vooral, door wie is die keuze gemaakt? Ik vroeg hierover net al opheldering aan de verkenner, maar mijn vragen zijn nog net zo groot. Voorzitter, dit verkiezingsproces doet geen recht aan de 19.080 Utrechters die hun vertrouwen in de VVD hebben uitgesproken. En zeker niet aan de vele kiezers uit Vleuten en de Meern. Zij verdienen beter dan genegeerd te worden. Zij verdienen een bestuur dat luistert. Ook als dat geluid niet direct in het eigen linkse straatje past. En laten we eerlijk zijn, als je zo begint, dan begin je als nieuw college niet neutraal, maar met een forse achterstand in het vertrouwen. Ik sluit af. In het verslag spreekt de verkenner over het belang van een stevige oppositie. Laat daar geen misverstand over bestaan. Die komt er. Want als dit college ervoor kiest om een deel van de Utrechters niet te vertegenwoordigen, dan zorgen wij ervoor dat die stem wel gehoord blijft. We blijven ons onverminderd inzetten voor een veilig, bereikbaar en betaalbaar Utrecht met meer vastberadenheid dan ooit.

Sharon Dijksma (voorzitter) **[01:13:12]:**

Dank u wel. Ik kijk even. Er zijn geen vragen. Dat betekent dat we verder gaan. Ik kijk naar de fractie van... Wat zeg je? Oh, excuus. Dat heb ik niet gezien. Ik moet ook nog even wennen aan de nieuwe indeling. Dit ligt aan mij. Mevrouw Dada-Antonij.

Venita Dada-Anthonij (D66) **[01:13:32]:**

Dank voorzitter. Heftig betoog. En ik snap ook wel waar dat vandaan komt. Wij zijn de tweede partij geworden in Vleuten de Meren. Dus laten we daar alsjeblieft niet aan voorbij gaan. Maar ik wil de VVD toch vragen, ondanks de emotie van nu. En daar hoeft nu nog geen antwoord op te komen. Wel ook de uitgestoken hand van ons te zien. En na te denken over hoe we in de toekomst de samenwerking kunnen vormgeven.

Tess Meerding (VVD) **[01:14:02]:**

Ja, voorzitter, een uitgestoken hand zal ik nooit afslaan. Maar ik wil daarbij wel zeggen, wij hebben als VVD ook heel nadrukkelijk de hand uitgestoken in deze formatie. En die is wel keihard afgewezen en keihard genegeerd op een manier die ik echt onfatsoenlijk vind. En dat doet iets met het vertrouwen voor deze hele raad en voor de komende vier jaar.

Sharon Dijksma (voorzitter) **[01:14:26]:**

Ik ga over naar de volgende fractie. En dat is de fractie van het CDA. Het woord is aan de heer Van Steeg.

Bert van Steeg (CDA) **[01:14:44]:**

Dank voorzitter. Voorzitter, bij het debat over de duiding van de verkiezingsuitslag gaf ik al aan dat het CDA Utrecht er trots op is dat we de vierde partij van Utrecht zijn geworden en dat we met ons drie zetels hebben behouden. Een goed resultaat dat de basis bood voor gesprekken over de vorming van een nieuwe coalitie. Afgelopen weken hebben we als CDA-fractie verschillende gesprekken gevoerd met verkennen Lilianne Ploumen. Deze gesprekken waren constructief wat ons betreft. Tijdens de gesprekken hebben we als CDA-fractie aangegeven welke onderwerpen voor ons belangrijk zijn in de nieuwe coalitie voor Utrecht. En we danken haar voor de begeleiding van het traject tot nu toe. Tijdens de gesprekken hebben we ook aangegeven welke partijen voor ons de meest logische samenwerkpartner zouden zijn. Dat

waren voor ons D66 en de VVD. Maar gezien de uitslag en de grootte van de twee partijen, GroenLinks, PvdA en D66, was het wat ons betreft aan hen om het initiatief te nemen in het traject. Op basis van de verkenning adviseert mevrouw Ploumen dat GroenLinks, PvdA en D66, CDA en Partij voor de Dieren een volgende stap moeten zetten in het proces van coalitievorming. We zien hierin een bevestiging van onze bijdrage van de afgelopen jaren en de meerwaarde die het CDA Utrecht toevoegt aan de stad. Als CDA-fractie biedt dit de kans om onze visie terug te laten komen in een nieuw bestuur. Een bestuur dat in verbinding staat met alle Utrechtse wijken en dorpen. Dat staat voor groei van de stad op menselijke maat en verenigingen en ondernemers versterken hun kracht. Maar het ook staat voor een degelijk financieel beleid. We zetten erop in om deze lijn terug te laten komen in een nieuw coalitieakkoord. En we kijken uit naar de gesprekken die zullen komen. Dank u wel.

Sharon Dijksma (voorzitter) **[01:16:20]:**

Dank u wel. Dan gaan we verder. De heer Van Bergen.

Derk van Bergen (ChristenUnie) **[01:16:28]:**

Voorzitter, dank u wel. De heer Van Steeg heeft het over een degelijk financieel beleid. Hoe ziet dat er volgens hem uit?

Bert van Steeg (CDA) **[01:16:36]:**

U heeft denk ik ook het overdrachtsdossier gezien. Daar zitten uitdagingen in. Wij hebben niet voor niets ook in onze oppositieperiode afgelopen vier jaar ieder jaar een tegenbegroting gemaakt. En zo ziet wat ons betreft een degelijk financieel beleid eruit. Dus een sluitende begroting.

Sharon Dijksma (voorzitter) **[01:16:55]:**

Van Bergen.

Derk van Bergen (ChristenUnie) **[01:16:56]:**

Voorzitter, dank u wel. Een sluitende begroting, dat wordt ook gevraagd van de provincie dat we dat opleveren. De vraag is, hoe komen we daar? Komen we daar door de lasten te verhogen of door te bezuinigen?

Bert van Steeg (CDA) **[01:17:07]:**

Dat is denk ik onderdeel van de gesprekken die we nu gaan voeren. Maar ik denk dat de situatie wel zo is dat we keuzes zullen moeten maken. In de afgelopen periode zijn natuurlijk veel reserves uitgegeven. Die ruimte hebben we nu niet meer. Dus als we nieuw beleid willen maken, wat we willen denk ik, zullen we daarin ook financiële keuzes moeten maken over wat we dan niet gaan doen.

Sharon Dijksma (voorzitter) **[01:17:28]:**

De heer Raterman.

Mika Raterman (JA21) **[01:17:30]:**

Ja, dank voorzitter. CDA heeft in de campagne expliciet tegen het dwangbeleid van betaald bekeren zonder draagvlak en parkeerdruk gepleit. Ik ben heel erg benieuwd hoe CDA daar nu nog naar kijkt en of u zich laat meeslepen met de uitbreiding van het betaald bekeren. Of gaat u meerderheden zoeken om dat betaald bekeren terug te draaien?

Bert van Steeg (CDA) **[01:17:49]:**

Nou, uw omschrijving van ons standpunt is niet helemaal de mijne, maar ons standpunt is niet veranderd. Onze inzet die we hebben gehad in de campagne is wel dezelfde gebleven. En dat zal ook onderdeel zijn van de gesprekken die we zullen voeren.

Sharon Dijksma (voorzitter) **[01:18:06]:**

Dank u wel. Volgens mij gaan we dan verder met de volgende fractie. Dat is de Partij voor de Dieren, de heer Van Heuven.

Maarten van Heuven (Partij vd Dieren) **[01:18:27]:**

Dank voorzitter. Allereerst onze dank aan de Verkenner voor haar geïnvesteerde tijd en energie. We hebben met haar fijne gesprekken gevoerd, waarbij we ons ook constructief hebben opgesteld wat betreft deelname aan de coalitie. Al voor de verkiezingen zeiden we dat wij klaar waren voor eventuele coalitiedeelname. In het duidingsdebat hebben we deze boodschap herhaald, zeker nadat GroenLinks-PvdA ons een uitgestoken hand aanbood. En in de gesprekken met de verkenner hebben we herhaald dat we interesse hebben om mee te doen. Zeker als we op het gebied van dier, natuur en klimaat echt iets kunnen toevoegen. In de afgelopen vier jaar heeft de Partij voor de Dieren mee bestuurd in vijf gemeenten en we zitten ook in twee waterschapsbesturen. En de partij heeft hiervan geleerd en ervaringen, kansen en risico's actief gedeeld met ons als fracties in het land. En als Utrechtse fractie denken we al een tijd na over wat coalitiedeelname ons en onze idealen kan brengen. En een partij die altijd en overal met tegenstemt, dat zijn we al lang niet meer als we het überhaupt waren. Wij zijn daarom ook verheugd dat we in het eindadvies van de verkenner zijn beland. Mogen onderhandelen vinden we een geweldige kans. En dat doen met GroenLinks-PvdA, D66 en CDA vinden we een logische, brede en ook mooie combinatie. Natuurlijk hebben deze vier partijen naast overeenkomsten zo'n verschillen. Maar door verschillen kan je ook weer elkaar versterken. En ik denk dat we daar in de coalitie onderhandelingen ongetwijfeld uitkomen. En dat naast Lilianne Ploumen ook Victor Everhard de onderhandelingen gaat begeleiden, vinden wij een goed voorstel. Dat ook weer wat breed te laten zien. Dus ook dank aan D66 voor de nominatie van Victor Everhard. En als partij die heel goed is in oppositie voeren, zullen we een omslag moeten maken. En we denken dat we dat ook kunnen. Zie bijvoorbeeld ook hoe we in december twee initiatiefvoorstellen aangenomen hebben gekregen in deze raad. Maar we zullen de oppositie ook niet vergeten. Met vier partijen is de coalitie breed, maar dat kan nog breder, ook gezien de uitdagingen waar we voor staan. En dat kan ook breder door goed samen te werken met de oppositie. En zoals deze GroenLinks-PvdA de hand naar ons uitstak in het duidingsdebat, doen wij dat nu ook naar de oppositie. Laten we goed samenwerken. We komen uit de oppositie, tenminste als we in de coalitie komen. We weten ook hoe de oppositie werkt, dat het soms ook frustrerend kan zijn, maar dat je ook heel veel voor elkaar kan krijgen vanuit de coalitie, vanuit de oppositie. Dus laten we goed samenwerken, want dat is gewoon het beste voor mens en dier in de hele gemeente.

Sharon Dijksma (voorzitter) **[01:20:50]:**

Dank u wel. Ik kijk even. Geen vragen. Dan ga ik naar DENK. De heer Sungur.

Mahmut Sungur (DENK) **[01:21:23]:**

Dank u wel, voorzitter. Wij willen allereerst de verkenner bedanken voor het verslag. Tegelijkertijd moeten we constateren dat het uiteindelijke advies een belangrijke realiteit in onze stad onvoldoende weerspiegelt. DENK heeft van de Utrechters een duidelijk mandaat gekregen

met de winst van een extra zetel. Iets wat alleen drie partijen is gelukt. En dat signaal wordt met dit advies volledig genegeerd. In het verslag staat dat de brede vertegenwoordiging een belangrijk uitgangspunt was. Toch is DENK, een partij die juist sterk is in wijken waar politieke betrokkenheid onder druk staat, uitgesloten van verdere verkenning. Niet eens een tweede gesprek, voorzitter. En dat ringt. Ondanks dat de veelkleurigheid van Utrecht belangrijk wordt geacht, zien we dat de voorgestelde coalitie ideologisch toch relatief homogeen is en de diversiteit van Utrecht niet weerspiegelt. Voor veel Utrechters voelt dit niet als een coalitie die hen vertegenwoordigt. DENK had graag gezien dat explicieter was onderzocht hoe partijen die opkomen voor groepen die structureel minder gehoord worden, een rol hadden kunnen spelen in het versterken van de democratische draagvlak. Voorzitter, wij blijven ons onverminderd inzetten voor al Utrechters. En we blijven bereid om samen te werken waar dat de stad vooruit helpt. Maar we zullen ook kritisch zijn waar groepen opnieuw langs de zijlijn dreigen te staan. Want Utrecht blijft van ons allemaal.

Sharon Dijksma (voorzitter) **[01:22:40]:**

Dank u wel. Ik kijk even. Ik stel voor dat we naar de volgende spreker gaan. Mevrouw Passier, Volt.

Charlotte Passier (Volt) **[01:23:09]:**

Dank voorzitter. Wij zijn blij met het voorstel voor een overwegend progressieve coalitie. En wij zullen dit progressieve geluid versterken en blijven ons inzetten voor een Utrecht dat bouwt aan een eerlijke toekomst. Voor Utrechters van nu en voor de generaties na ons. En aan de voorgestelde coalitie geven wij het volgende mee. Kies voor een Utrecht dat vooruitkijkt. Dat samenwerkt over grenzen heen en dat durft te vernieuwen. Utrecht verdient een bestuur dat bewust kiest voor de lange termijn. Neem de problemen van vandaag en morgen serieus. En weeg bij elke keuze de impact op de toekomst. Kijk vooruit en handel op risico's die zich al aftekenen. Als we willen blijven bouwen, dan vraag dat om stevige inzet op onder andere watertransitie, circulair bouwen en blijvende inzet op netcongestie. En bouw woningen waar mensen ook op de lange termijn prettig en duurzaam kunnen wonen. Maak Utrecht weerbaar voor tijden van crisis en heb meer aandacht voor veiligheid, veerkracht en paraatheid. Veiligheid is het fundament voor onze samenleving. Zorg voor een leefbare buurt met groene en veilige straten en voldoende plek voor kinderen om buiten te spelen, zodat we groeien in balans in plaats van uit balans. Ondersteun hen wie het hardest nodig hebben met gerichte inzet per buurt en kies bovenal voor realistisch en financieel verantwoord beleid. In dat kader vragen wij ook aandacht voor de uitvoerbaarheid van beleid. In Utrecht hebben we vaak ambitieuze plannen, maar niet alles wordt gerealiseerd. Doe het plannen daarom vooraf op capaciteit en uitvoerbaarheid en maak daarin scherpe keuzes. Zo voorkomen we dat ambities en realiteit uit elkaar gaan lopen. En deze opgave hoeven we niet alleen aan te pakken. Inwoners en ondernemers willen meedoen en verwachten een gemeente die naast hen staat. Zoek actief de samenwerking, zowel lokaal, regionaal en Europees. En leer van goede voorbeelden elders. En tot slot. Wij gaan graag in gesprek over hoe de samenwerking tussen coalitie en oppositie kan

worden versterkt. En daar zien we wel degelijk ruimte voor verbetering. Betrek de raad eerder in het proces, juist bij grote opgaven zoals het dreigende drinkwatertekort. Dat vergroot de kwaliteit van besluiten, versterkt het draagvlak en zorgt ervoor dat ook minderheidsstemmen beter worden gehoord. En mijn oproep is om daarmee al bij het coalitieakkoord te beginnen. En ik zou willen voorstellen om de samenwerking tussen oppositie en coalitie op de agenda van het fractievoorzittersoverleg te zetten.

Sharon Dijksma (voorzitter) **[01:25:35]:**

Dank. Dan gaan we verder met Student & Starter, de heer Van Rooij.

Lars van Rooij (Student & Starter) **[01:25:53]:**

Voorzitter, de kernvraag vandaag is eigenlijk heel simpel. Wat betekent de keuze voor deze coalitie voor de politieke cultuur in de komende vier jaar? Op de verkiezingsavond was al duidelijk dat GroenLinks-PvdA en D66 samen een meerderheid hebben en samen het motorblok van de nieuwe coalitie gaan vormen. Nu wordt er gekozen voor een coalitie waar beide partijen een extra partij in de zijspan meenemen. Een zijspan kan stabiliteit geven, maar het maakt je ook minder wendbaar. Hoe meer partijen meedoen, die eigenlijk niet nodig zijn voor een meerderheid, hoe groter de behoefte wordt om vooraf zekerheden in te bouwen. Zeker als partijen op belangrijke dossiers ver uit elkaar leggen, zoals nu het geval is. En dat heeft consequenties voor ons als raad. Want een dichtgetimmerd akkoord betekent minder ruimte voor nieuwe perspectieven en ideeën vanuit de oppositie. De Verkenner zegt dat samenwerking met de hele raad belangrijk is, maar die ruimte wordt met deze constructie klein. Voorzitter, dan de inhoud. D66 profileert zich als woonpartij, maar kiest daar nu voor om samen te werken met de Partij voor de Dieren die principieel tegengroei van de stad is en niet wil bouwen in Rijnenburg. En GroenLinks-PvdA ging de campagne in met 90% betaalbaar bouwen, maar wil zo graag de Partij voor de Dieren erbij hebben, dat ze D66 het CDA laten meenemen. De partij die inzet op meer middensegment en pleit voor het verkopen van sociale huurwoningen. Hoe gaat deze coalitie het tekort aan betaalbare woningen dan oplossen? Als je elkaar op dit punt al zo in de weg zit, dan is het onvermijdelijk dat ambities worden afgezwakt. En daar zitten Utrechters, en zeker woningzoekenden, niet op te wachten. En het gaat ook niet goed met de mentale gezondheid van met name jonge Utrechters. Voor hen is het van belang dat Utrecht een stad blijft met ruimte voor ontmoeting en een uitlaatklep. Voor sport, cultuur, een bruisend nachtleven. En ook hier zien we grote verschillen tussen de partijen. Het mag niet zo zijn dat er op deze investeringen in preventie als eerste wordt ingeleverd om verschillen te overbruggen. Voorzitter, wij staan klaar om constructief samen te werken, ook als er moeilijke keuzes gemaakt moeten worden. Maar de opgaven zijn te groot voor slappe compromissen. Er moet geleverd worden. Dat vraagt van ons allemaal dat we ruimte bieden aan de veelheid aan verkozen partijen en bereid zijn samen te werken met de hele Raad. Onze oproep aan de partijen die gaan onderhandelen is daarom, sluit geen akkoord waarin alle verschillen vooraf beslecht worden, richt je op de grote problemen, wees ambitieus en voorkom dat je goede ideeën buiten het stadsbestuur houdt. Dank u wel.

Sharon Dijksma (voorzitter) **[01:28:31]:**

Dank u wel. Dan gaan we naar mevrouw Nolten, BIJ1.

Stevie Nolten (BIJ1) **[01:29:03]:**

Dank voorzitter. We hebben het verslag van de verkenner gelezen en zijn eigenlijk wel verbaasd over deze conclusie. We hadden voor de stad gehoopt dat GroenLinks-PvdA en D66 alleen nog met Partij voor de Dieren een college zouden gaan vormen. En ik zei het net al, hoe linkser, hoe beter in onze optiek. Toch is er gekozen voor een bredere coalitie samen met de CDA en dat klinkt voor ons als een compromis. De Verkenner stelt dat verschillen overbrugd kunnen worden, maar wij zien toch mogelijke onverenigbare standpunten. Bijvoorbeeld op het gebied van demonstratierecht, in het bestrijden van racisme en discriminatie, maar bijvoorbeeld ook op het gebied van veiligheid, cameratoezicht, extra inzet voor ongedocumenteerde Utrechters en sekswerk. We hopen dan ook ten zeerste dat de formerende progressieve partijen zich vasthouden aan hun standpunten, bijvoorbeeld op het gebied van stoppen met beboeten van buitenslapen, maar ook dat zij zich tijdens de formatie hardmaken voor bijvoorbeeld het terugkeren van de tippelzone in de stad. Het liefst zit bijeen deze punten dan ook verankerd in een komend coalitieakkoord. De oproep van bijeen is dan ook... Durf de koers te bepalen met een linkse progressieve visie voor de stad. En zoek de oppositie op voor samenwerking als er binnen de coalitie geen ruimte is. Bijeen belooft de Raad dan weer samen met jullie radicaal in beweging te brengen. Tot zover.

Sharon Dijksma (voorzitter) **[01:30:12]:**

Dank u wel. Dan gaan we naar de heer Van Bergen, ChristenUnie.

Derk van Bergen (ChristenUnie) **[01:30:30]:**

Voorzitter, de politieke situatie waarin Utrecht zich bevindt is kwetsbaar. Met een mandaat tot 2030 zal de Utrechtse Raad aan de slag moeten met de uitdagingen waar onze gemeente voor staat. Financiële tekorten en stijgende prijzen, klimaatproblematiek, groeiende ongelijkheid, polarisatie, het tekort aan betaalbare huizen, een toenemend aantal mensen zonder thuis en vele andere problemen. Ik wil mevrouw Ploumen bedanken voor haar inzet voor Utrecht. Ik heb het gesprek met haar als constructief en prettig ervaren. Het verslag van haar verkenning is gedegen en ik herken de zorgen en ideeën waarover we gesproken hebben erin terug. Hartelijk dank daarvoor. Ik lees door het hele verslag heen dat de verkenner voor een dilemma heeft gestaan. In deze samenstelling van partijen is gezocht hoe er zowel een coalitie instelling

gebracht kan worden die opgewassen is tegen de grotere problemen, als een oppositie kan bestaan die tegenmacht kan bieden. Een uitdaging, ook met het oog op de tien. De uitweg uit dit dilemma is gevonden door enerzijds een brede coalitie voor te dragen en een anderzijds op pad te sturen met een duidelijke instructie. Respecteer de minderheden, timmer een akkoord niet dicht en leg de oren breed te luisteren. En ik ben van mening dat dit wijs is, mits het tweede deel ook echt serieus wordt uitgevoerd. De afgelopen twee periodes heeft de ChristenUnie zich onder andere hard gemaakt voor de LVV, voor het bouwen aan gemeenschappen en voor een groen en veilig Utrecht. Wij zullen daar ook de komende periode weer voor staan en werken graag mee aan beleid dat daaraan bijdraagt. De eerste handreiking van GroenLinks-PvdA was te lezen in hun brief aan de Verkenner. Zij nemen zich voor om alle raadsvoorstellen breed gedragen door de Raad heen te krijgen. Deze stap waardeer ik zeer omdat het essentieel is om de hele stad te blijven aanspreken. Ik hoop dat zij en de voorgestelde partners met hen hier consequent gevolg aan zullen geven. Voorzitter, ik zal afronden. Ik omschreef dat de stad voor een grote uitdaging staat en ik koos die woorden bewust. Niet de coalitie, niet de raad, maar de hele samenleving staat hiervoor. En ik hoop dat wij als volksvertegenwoordigers dit ook zo ervaren. We moeten dit samen doen. Als er inwoners met honger naar school gaan of in schrijnende armoede leven, dan hebben zij geen boodschap aan wie er in de coalitie of de oppositie is. Laten we dan ook samen optrekken in de tijd die er voor ons ligt. Dank u wel.

Sharon Dijksma (voorzitter) **[01:32:41]:**

Dank u wel. De volgende fractie zou JA 21 zijn, maar u heeft 12 seconden. Ik weet niet, u ziet af van een bijdrage. Oké, dank u wel. En ook de heer Dijkstra is door zijn tijd heen. Dus ook dan komen wij, de heer Biever van Stadsbelang Utrecht.

Robert Biever (Stadsbelang Utrecht) **[01:33:14]:**

Voorzitter, allereerst dank aan de verkenner voor het helder en zorgvuldige verslag. Maar laten we eerlijk zijn over wat de verkiezingen uitslag ons vertelt. Utrecht heeft niet gekozen voor één richting. Utrecht heeft gekozen voor veelkleurigheid. Een woord dat je niet zo vaak hoort, maar vanavond heel vaak. En vooral Utrecht heeft gekozen voor meerdere lokale vertegenwoordiging. Tien eenmansfracties in deze raad zijn geen toeval. Dit is een signaal voor inwoners die zich meer gehoord willen voelen in deze stad. Bouwen we straks een bestuur dat alleen stabiel is of bouwen we een bestuur dat ook herkenbaar is voor deze hele stad? In het verslag van de verkenner wordt expliciet benoemd dat inwoners van Vleuten de Meern zich al jarenlang onvoldoende gezien voelen door het stadsbestuur. Dat is geen kleine observatie, dat is een bestuurlijke opdracht. Want een college dat straks minder dan de helft van de kiezers uit dit deel van de stad vertegenwoordigt moet extra hard werken om vertrouwen terug te winnen. En precies daar ligt wat ons betreft de sleutel voor de komende vier jaar. Voor stadsbelang betekent dat concreet veiligheid voor vrouwen en jongeren moet zichtbaar prioriteit krijgen. Bereikbaarheid en parkeren mogen geen sluitpost worden van beleidsmobiliteitsmaatregelen, moeten met bewoners worden gemaakt, niet over bewoners heen. En inwoners moeten echt zeggenschap krijgen over hun wijk. We geloven dat een nieuwe college alleen succesvol kan zijn

als het niet alleen bestuurlijk stabiel is, maar ook maatschappelijk herkenbaar gedragen wordt. Daarom vinden wij dat lokale partijen een rol moeten spelen in de samenwerking die nu wordt gevormd. Niet omdat het politiek handig is, maar omdat het nodig is voor vertrouwen in het bestuur van deze stad. Stadsbelang Utrecht wil constructief bijdragen aan oplossingen voor veiligheid, voor bereikbaarheid, voor sterke wijken en vooral Een bestuur dat er is voor heel Utrecht, van Overvecht tot Binnenstad en van Kanaleneiland tot Vleuten de Meern. Voorzitter, als we echt recht willen doen aan de verkiezingsuitslag, dan bouwen we geen coalitie over delen van de stad heen. Dan bouwen we een coalitie met de stad. Dank u wel.

Sharon Dijksma (Voorzitter) **[01:35:19]:**

Dank u wel. Dan kom ik bij Forum voor Democratie, mevrouw Bodnárová.

Nina Bodnárová (Forum voor Democratie) **[01:35:46]:**

Dank u wel, voorzitter. Het verslag van mevrouw Ploumen schetst naar ons oordeel een helder beeld van de politieke verhoudingen in Utrecht en mondt uit in een advies voor een concrete voorkeurscoalitie van Progressief Nederland, D66, CDA en Partij voor de Dieren, enerzijds nadrukkelijk erkent dat Utrecht politiek versnipperd en veelkleurig is, met tien éénpersoonsfracties en een breed palet aan opvattingen. Anderzijds leidt die constatering niet tot een brede coalitie, maar juist tot een ideologisch samenhangend blok rond een progressieve kern. Dat is voor hen overzichtelijk en bestuurbaar, maar roept, zoals vaak genoemd vandaag, wel de vraag op of daarmee recht wordt gedaan aan alle kiezers in de stad. De voorgestelde coalitie van vier partijen biedt bestuurlijke slagkracht, maar tegelijkertijd vertegenwoordigt zij een duidelijke politieke richting met nadruk op voortzetting van een progressieve koers. Dat zorgt voor consistentie in beleid, maar beperkt ook de ruimte voor andere geluiden die zowel in de raad als onder de bevolking leven. Des te opmerkelijker is dat in het verslag zelf wordt gewezen op het belang van een sterke oppositie en het risico van een te brede coalitie. In de praktijk lijkt de keuze echter vooral ingegeven door ideologische nabijheid eerder dan door het betrekken van een breed mogelijke groep kiezers. Per saldo ontstaat zo een coalitie die kiest voor richting boven spreiding. En dat is een verdedigbare politieke keuze, maar het betekent wel dat een aanzienlijk deel van de Utrechtse stem buiten het bestuur blijft en zijn rol in de oppositie zou moeten vervullen. Wij hadden daarom graag een breder college gezien met ook ruimte voor andere en meer rechts leunende partijen. Die uitnodiging staat wat ons betreft nog altijd open. U kunt altijd bellen. Wij hadden, oh wacht, tot slot nog dit. Mevrouw Voortman gaf zojuist aan dat ook met de oppositie zal worden samengewerkt. En dat is een welkome nuancering ten opzichte van de toon die sommige partijen in de campagne aansloegen. Waar samenwerking met Forum bij voorbaat werd uitgesloten. Wij nemen die woorden serieus en kijken uit naar een constructieve samenwerking waar dat mogelijk is. Dank u wel.

Sharon Dijksma (Voorzitter) **[01:38:00]:**

Dank u wel. Dan hebben we de heer Bosch, UtrechtNu! .

David Bosch (UtrechtNu!) **[01:38:30]:**

Dank u wel, voorzitter. UtrechtNu! kijkt met een frisse blik naar de situatie. En dank aan de verkenner voor het verslag. Maar wat ons betreft wordt het niet volledig benoemd wat hier speelt. Het lijkt neutraal, maar is geschreven uit een bepaald perspectief natuurlijk. En deze formatie gaat niet alleen over plannen, maar vooral over wie de stad bestuurt en wie dus de wethouders leveren. Want daar zit uiteindelijk de macht. En in het huidige voorstel haalt ProNL er een andere verliezer bij. Dat leidt niet tot balans, maar juist tot een blok dat een richting gaat bepalen. Want denk bijvoorbeeld aan drie ProNL, twee D60, één CDA en één PvdD-wethouder. Dan ligt de macht bij het linkse blok en dat is precies wat ProNL beoogt. Voorzitter, dat voelt voor ons niet als een nieuwe stad, maar als een voortzetting van de afgelopen jaren. Terwijl de uitzag juist wijst op een versnipperde raad en een stad die zoekt naar evenwicht. Daarom zien wij voor een andere aanpak een minderheidsbestuur van D66, VVD, CDA en DENK. Waarin partijen elkaar nodig hebben en niet iemand alleen de koers bepaalt. En dat kan met zin van kleinere fracties zoals Utrecht Nu. En daar zijn goede afspraken over te maken, voorzitter. De keuze is simpel. Houden we de huidige machtsverhoudingen in stand of zorgen voor meer balans? En wij kiezen voor het laatste. De grootste partij hoeft niet per se mee te doen. Er zijn nog altijd 31 andere zetels. Voorzitter, tot slot. We zijn D66 en nu ook het CDA waarschijnlijk aan het verliezen aan het ecologische pro-NL moeras. Dat moeras mag weliswaar een nieuwe naam hebben gekregen. Maar het is nog steeds hetzelfde moeras wat eerder al de ChristenUnie en Student & Starter er heeft opgezogen. Tegen D66 zou ik willen zeggen, houd je rug recht. Er zijn meer opties. Kijk eens goed naar de uitslag. En anders kunnen jullie hier aan de overkant misschien gaan werken bij de boom. De slogan is in ieder geval hetzelfde. Het kan wel. Dank u wel, voorzitter.

Sharon Dijksma (voorzitter) **[01:40:43]:**

Dank u wel, meneer Bosch. Dat was werkelijk heel geestig ook. Daarmee zijn we gekomen aan het einde van de inbreng van alle fracties. En misschien is het goed om u er even op te wijzen. Wat zijn nou de afspraken die wij eerder ook naar aanleiding van een evaluatie hebben gemaakt van de vorige formatie? Dat is dat de raad de verkenner benoemt, maar dat de onderhandelende partijen de formateurs benoemen. Ik moet vaststellen dat het advies van de verkenner in ieder geval omarmd wordt door die vier partijen die ook door haar aangedragen zijn om te gaan onderhandelen. En daarmee denk ik eerlijk gezegd dat er een realiteit is ontstaan. Namelijk deze vier partijen willen met elkaar gaan spreken. En zij hebben daarvoor ook twee kandidaten naar voren geschoven als degene die de formatie gaan leiden. Dus mijn voorstel zou zijn dat inderdaad het advies van de verkenner wordt gevolgd. En dat daarmee ook vanzelfsprekend de

twee formateurs aan de slag gaan. En mevrouw Meerding wil daar denk ik graag iets over zeggen. En dat kan.

Tess Meerding (VVD) **[01:42:00]:**

Ja, met dus de nadrukkelijke opmerking dat dat door de vier partijen is bepaald en niet door de raad als geheel wordt gedragen.

Sharon Dijksma (voorzitter) **[01:42:08]:**

Dat is correct. En daarom heb ik denk ik ook nog maar even gewezen op wat precies de afspraken zijn. Dus dit is het proces zoals de vier partijen zich dat voorstellen. En ook de bemensing van de formatie wordt door hen bepaald. En daar gaan wij nu op wachten. En dat wordt interessant, zeg maar. Ik ben benieuwd wanneer witte rook komt. Ik denk dat we daarmee aan het einde van deze vergadering zijn. Ik wil u allen danken voor uw bijdrage. En voordat ik de vergadering ga sluiten, geef ik de heer Sungur nog het woord.

Mahmut Sungur (DENK) **[01:42:43]:**

Ja, voorzitter. Volgens mij is door het verkenner ook toegezegd dat we een overzicht krijgen van gespreksmomenten tussen partijen onderling of met de verkenner erbij. Dus dat zou ik wel graag willen ontvangen als dat kan.

Sharon Dijksma (voorzitter) **[01:42:54]:**

Ja, de formateur, de verkenner knikt. Ik moet even nog goed schakelen, terug in het verleden. Dan, nog een keer meneer Sungur.

Mahmut Sungur (DENK) **[01:43:08]:**

Ja voorzitter, het valt me ook op, ik wilde het net niet in het debat benoemen, maar er wordt ook veel de gebruik gemaakt van de naam pro of pro-NL, terwijl de fractie volgens mij nog steeds formeel GroenLinks-PvdA heet. Dus ik was wel benieuwd, zo worden ze ook daar gepresenteerd in het scherm naar het publiek toe. Wat is nu de bedoeling? Is het pro-NL geworden of gaan we

verder met GroenLinks-PvdA? Ik vind het wel belangrijk dat we daarin ook duidelijk zijn richting de mensen die ons volgen.

Sharon Dijksma (voorzitter) **[01:43:37]:**

Ik zie dat mevrouw Fattal het woord wenst. Gaat uw gang.

Mahaar Fattal (GroenLinks-PvdA) **[01:43:40]:**

Voorzitter, fijn dat er om opheldering gevraagd wordt. Wij zijn nog steeds GroenLinks-Partij van de Arbeid. Dus graag worden we ook zo genoemd door de collega's.

Sharon Dijksma (voorzitter) **[01:43:48]:**

De heer Sungur.

Mahmut Sungur (DENK) **[01:43:49]:**

Voorzitter, mag ik dan aannemen dat GroenLinks-PvdA dat zelf ook gaat doen? Want volgens mij waren zij ermee begonnen.

Sharon Dijksma (voorzitter) **[01:43:56]:**

U rekent op hun consistentie. En een oud-fractievoorzitter van de Sociaaldemocraten zei dan dat kunt u niet. Dat was de heer Wultgens. Ja, soms word ik gehinderd door kennis. Dat spijt mij. Dat krijg je als je zo oud bent. Dank jullie wel. Fijne avond. En morgen allen in de bus. Ik zie u morgen. Fris weer op.